

DEPARTAMENT KONTROLI

WYDZIAŁ WYMIANY INFORMACJI I CYFRYZACJI KONTROLI

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

DEPARTAMENTU KONTROLI

I PÓŁROCZE 2022 ROKU

ZATWIERDZAM:

Małgorzata Dziędziak
Zastępca Prezesa ds. operacyjnych
Z up. Prezesa
Narodowego Funduszu Zdrowia

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2022 ROKU

Spis treści

I.	Ogólne informacje dotyczące działalności Departamentu kontroli w I półroczu 2022 roku.	3
1.	Działania kontrolne Departamentu Kontroli.	3
2.	Kontrole krzyżowe.	9
3.	Pozostałe działania Departamentu Kontroli.	10
II.	Kontrole prowadzone na podstawie art. 61a ustawy o świadczeniach.	12
1.	Kontrole realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.	13
2.	Kontrole ordynacji produktów refundowanych.	16
3.	Kontrole realizacji umowy na wydawanie refundowanego leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobu medycznego na receptę w aptekach i punktach aptecznych.	19
4.	Kontrole dotyczące realizacji i rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.	23
III.	Czynności sprawdzające z art. 61w.	25
IV.	Procesy odwoławcze.	29
V.	Kształtowanie korpusu kontrolerskiego.	32
1.	Wprowadzenie.	32
2.	Informacje o egzaminach przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.	34

I. Ogólne informacje dotyczące działalności Departamentu kontroli w I półroczu 2022 roku.

1. Działania kontrolne Departamentu Kontroli.

W I półroczu 2022 roku¹ Terenowe Wydziały Kontroli Departamentu Kontroli Narodowego Funduszu Zdrowia (zwane dalej TWK) przeprowadziły łącznie 2029 kontroli i czynności sprawdzających w obszarach:

- realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej – 462,
- ordynacji produktów refundowanych – 1 189,
- realizacji umowy na wydawanie refundowanego leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobu medycznego na receptę w aptekach i punktach aptecznych – 324,
- prawidłowości i zasadności udzielania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – 54².

Wśród powyższych wartości 15 kontroli dotyczyło postępowań przeprowadzonych w trybie art. 61v ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwanej dalej ustawą o świadczeniach, zgodnie z którym Prezes Funduszu jest uprawniony do prowadzenia kontroli bez uprzedniego zawiadomienia w przypadkach, gdy jest to:

- uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia;
- niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, lub zabezpieczenia dowodów ich popełnienia;
- niezbędne dla przeciwdziałania ograniczeniom dostępności świadczeń opieki zdrowotnej.

---

¹ Kwalifikacja kontroli do danego kwartału sprawozdawczego następuje na podstawie daty przekazania wystąpienia pokontrolnego, a w przypadku czynności sprawdzających - daty zakończenia czynności sprawdzających.

² W dalszej części sprawozdania wykazane obszary zamiennie nazywane są odpowiednio jako działania kontrolne dotyczące świadczeń, ordynacji, aptek i covidowe.

Prezes Funduszu może również przeprowadzać kontrole realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z art. 61a ust. 2a ustawy o świadczeniach. Ustalenia kontroli zamieszcza się w wystąpieniu pokontrolnym, natomiast sankcje polegające na zwrocie do Funduszu nie więcej niż 50% środków publicznych przekazanych za okres objęty kontrolą, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, Prezes Funduszu określa w drodze decyzji administracyjnej, po uprzednim przeprowadzeniu postępowania administracyjnego.

Warto zaznaczyć, że z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację epidemiczną w kraju, determinującą ogromne zaangażowanie personelu medycznego w udzielanie świadczeń zdrowotnych związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, Departament Kontroli wstrzymał w okresie od 27 stycznia do 14 lutego 2022 r. wszystkie postępowania kontrolne oraz czynności sprawdzające prowadzone wobec podmiotów udzielających świadczeń w rodzaju leczenie szpitalne, podstawowa opieka zdrowotna oraz ratownictwo medyczne. Wyjątek stanowiły postępowania prowadzone wobec podmiotów mających status szpitali, które realizowały wyłącznie umowy w ramach typu hospitalizacja planowa lub leczenia jednego dnia oraz postępowania dotyczące przeciwdziałania ograniczeniom dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej we wszystkich rodzajach świadczeń.

Ponadto w związku z obecną sytuacją w Europie i koniecznością przyjęcia do naszego kraju licznej grupy uchodźców z Ukrainy, podjęto decyzję o wstrzymaniu, w terminie od 3 marca do 10 maja 2022 roku wszystkich postępowań kontrolnych oraz czynności sprawdzających prowadzonych wobec podmiotów udzielających świadczeń na terenie województwa lubelskiego, podkarpackiego oraz podlaskiego. Przeprowadzane były jedynie postępowania doraźne mające na celu przeciwdziałanie ograniczeniom dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz działania kontrolne prowadzone na wniosek organów ścigania. Pracownicy Terenowych Wydziałów Kontroli położonych w w/w województwach nadal jednak zaangażowani byli w działania kontrolne na terenie pozostałych województw (więcej informacji w rozdziale dotyczącym kontroli krzyżowych).

Skutki finansowe działań kontrolnych³ po uwzględnieniu środków odwoławczych⁴ wyniosły łącznie 32 876 557 zł, w tym wartość nienależnie przekazanych środków finansowych 21 550 327 zł, wartość nałożonych kar 11 255 861 zł oraz wartość sankcji określonych w decyzjach administracyjnych 70 369 zł⁵.

Średnia skutków finansowych w przeliczeniu na jedno działanie kontrolne wyniosła 16 203 zł. Skutki finansowe w podziale na poszczególne przedstawione zostały w tabelach 2 i 3. Największe skutki finansowe ogółem zostały wykazane przez TWK II w Bydgoszczy – 6 707 563 zł, w przeliczeniu wyniosły one na jedno działanie kontrolne – 50 433 zł.

---

³ Pod pojęciem działań kontrolnych należy rozumieć zarówno postępowania kontrolne prowadzone w trybie art. 61a ustawy o świadczeniach, jak i czynności sprawdzające przeprowadzane w trybie art. 61w ww. ustawy.

⁴ Stan na koniec czerwca 2022 r. - jeśli tryb odwoławczy był w toku postępowania, bądź nie minął okres na składanie środków odwoławczych – do sumy kwoty skutków finansowych wliczono kwotę określoną w wystąpieniu pokontrolnym lub kwotę uwzględniającą rozpatrzone do końca kwartału tryby odwoławcze.

⁵ Wszystkie kwoty zamieszczone w tym opracowaniu zostały zaokrąglone do pełnych złotych. Pozostałe wartości zostały zaokrąglone do liczb całkowitych z wyłączeniem wartości widniejących jako liczby dziesiętne.

Tabela 1 Liczba przeprowadzonych przez TWK w I półroczu 2022 r. działań kontrolnych (razem kontrole i czynności sprawdzające).

Nazwa TWK	Działania kontrolne dot. świadczeń		Działania kontrolne dot. ordynacji		Działania kontrolne dot. aptek		Działania kontrolne dot. COVID-19		Razem
	liczba	w tym art. 61v	liczba	w tym art. 61v	liczba	w tym art. 61v	liczba	w tym zakończone wydaniem decyzji administracyjnej	
TWK I we Wrocławiu	19	0	145	0	23	1	3	0	190
TWK II w Bydgoszczy	25	6	89	0	17	0	2	1	133
TWK III w Lublinie	18	1	53	0	12	0	4	0	87
TWK IV w Zielonej Górze	21	0	34	0	6	0	2	1	63
TWK V w Łodzi	24	1	143	0	33	0	4	0	204
TWK VI w Krakowie	31	0	62	0	10	0	5	0	108
TWK VII w Warszawie	62	0	85	0	59	0	4	0	210
TWK VIII w Opolu	7	1	31	0	17	0	2	0	57
TWK IX w Rzeszowie	17	0	52	0	6	0	4	0	79
TWK X w Białymstoku	45	0	75	0	5	0	4	0	129
TWK XI w Gdańsku	82	0	56	0	10	0	4	1	152
TWK XII w Katowicach	59	1	64	0	58	0	4	2	185
TWK XIII w Kielcach	13	4	58	0	31	0	3	0	105
TWK XIV w Olsztynie	22	0	13	0	11	0	2	0	48
TWK XV w Poznaniu	15	0	148	0	9	0	4	0	176
TWK XVI w Szczecinie	2	0	81	0	17	0	3	0	103
Wszystkie TWK	462	14	1189	0	324	1	54	5	2029

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Tabela 2 Skutki finansowe działań kontrolnych przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.

Nazwa TWK	Wartość zakwestionowanych środków	Sankcje określone w decyzjach administracyjnych	Wartość nałożonych kar	Razem skutki finansowe	Liczba działań kontrolnych	Skutki finansowe w przeliczeniu na jedno działanie kontrolne
TWK I we Wrocławiu	4 149 387	0	381 883	4 531 270	190	23 849
TWK II w Bydgoszczy	2 912 797	8 280	3 786 486	6 707 563	133	50 433
TWK III w Lublinie	285 371	0	107 710	393 081	87	4 518
TWK IV w Zielonej Górze	304 334	11 108	210 500	525 942	63	8 348
TWK V w Łodzi	466 074	0	317 513	783 587	204	3 841
TWK VI w Krakowie	3 141 646	0	1 482 411	4 624 057	108	42 815
TWK VII w Warszawie	2 385 911	0	1 360 657	3 746 568	210	17 841
TWK VIII w Opolu	202 745	0	125 083	327 828	57	5 751
TWK IX w Rzeszowie	109 897	0	198 053	307 950	79	3 898
TWK X w Białymstoku	1 029 669	0	1 310 616	2 340 285	129	18 142
TWK XI w Gdańsku	2 423 563	6 968	623 208	3 053 739	152	20 090
TWK XII w Katowicach	1 023 753	44 013	580 816	1 648 582	185	8 911
TWK XIII w Kielcach	1 176 067	0	197 597	1 373 664	105	13 083
TWK XIV w Olsztynie	912 461	0	93 774	1 006 235	48	20 963
TWK XV w Poznaniu	872 650	0	439 991	1 312 641	176	7 458
TWK XVI w Szczecinie	154 002	0	39 563	193 565	103	1 879
Wszystkie TWK	21 550 327	70 369	11 255 861	32 876 557	2029	16 203

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Tabela 3 Skutki finansowe działań kontrolnych w podziale na obszar kontroli przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.

Nazwa TWK	Działania kontrolne dotyczące świadczeń			Działania kontrolne dotyczące ordynacji			Działania kontrolne dotyczące aptek			Działania kontrolne covidowe	Razem skutki finansowe
	Wartość zakwestionowanych środków	Wartość nałożonych kar	Razem skutki finansowe	Wartość zakwestionowanej refundacji	Wartość nałożonych kar	Razem skutki finansowe	Wartość zakwestionowanych środków	Wartość nałożonych kar	Razem skutki finansowe	Sankcje określone w decyzjach administracyjnych	
TWK I we Wrocławiu	206 941	133 848	340 789	534 504	148 698	683 202	3 407 942	99 337	3 507 279	0	4 531 270
TWK II w Bydgoszczy	2 371 290	2 844 617	5 215 907	168 933	635 833	804 766	372 574	306 036	678 610	8 280	6 707 563
TWK III w Lublinie	76 622	73 667	150 289	187 153	20 379	207 532	21 596	13 664	35 260	0	393 081
TWK IV w Zielonej Górze	104 198	190 241	294 439	184 159	0	184 159	15 977	20 259	36 236	11 108	525 942
TWK V w Łodzi	213 758	221 951	435 709	72 642	27 262	99 904	179 674	68 300	247 974	0	783 587
TWK VI w Krakowie	2 203 873	1 427 063	3 630 936	911 279	21 335	932 614	26 494	34 013	60 507	0	4 624 057
TWK VII w Warszawie	907 532	1 288 633	2 196 165	1 381 268	5 509	1 386 777	97 111	66 515	163 626	0	3 746 568
TWK VIII w Opolu	761	103 785	104 546	178 563	1 209	179 772	23 421	20 089	43 510	0	327 828
TWK IX w Rzeszowie	71 545	181 103	252 648	38 352	5 300	43 652	0	11 650	11 650	0	307 950
TWK X w Białymstoku	897 172	1 214 010	2 111 182	116 132	88 615	204 747	16 365	7 991	24 356	0	2 340 285
TWK XI w Gdańsku	767 329	603 973	1 371 302	197 413	5 079	202 492	1 458 821	14 156	1 472 977	6 968	3 053 739
TWK XII w Katowicach	174 560	468 274	642 834	674 616	47 818	722 434	174 577	64 724	239 301	44 013	1 648 582
TWK XIII w Kielcach	1 014 643	149 876	1 164 519	132 285	21 155	153 440	29 139	26 566	55 705	0	1 373 664
TWK XIV w Olsztynie	167 546	55 596	223 142	536 330	33 360	569 690	208 585	4 818	213 403	0	1 006 235
TWK XV w Poznaniu	214 698	377 241	591 939	625 146	40 104	665 250	32 806	22 646	55 452	0	1 312 641
TWK XVI w Szczecinie	35 043	23 461	58 504	70 368	2 518	72 886	48 591	13 584	62 175	0	193 565
Wszystkie TWK	9 427 511	9 357 339	18 784 850	6 009 143	1 104 174	7 113 317	6 113 673	794 348	6 908 021	70 369	32 876 557

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

2. Kontrole krzyżowe.

Centralizacja i włączenie Wydziałów Kontroli Oddziałów Wojewódzkich NFZ w struktury Departamentu Kontroli dało możliwość prowadzenia działań kontrolnych wobec wszystkich podmiotów bez względu na siedzibę komórki kontrolującej. Wprowadzone zmiany pozwoliły również na prowadzenie działań kontrolnych przez zespoły złożone z pracowników różnych komórek organizacyjnych Departamentu Kontroli.

W I półroczu 2022 roku przeprowadzono łącznie 137 działań kontrolnych wobec podmiotów, których siedziba mieściła się w innym województwie niż komórka kontrolująca. Najwięcej takich działań przeprowadziły TWK w Rzeszowie, Białymstoku i Lublinie (81% wszystkich działań kontrolnych krzyżowych). Przyczyną takiego stanu rzeczy była decyzja Prezesa NFZ o czasowym wstrzymaniu prowadzenia działań kontrolnych na terenie województwa podlaskiego, lubelskiego i podkarpackiego.

Tabela 4 Liczba zakończonych działań kontrolnych krzyżowych według TWK prowadzącego kontrolę w I półroczu 2022 r.

Nazwa TWK prowadzącego kontrolę krzyżową	Liczba zakończonych działań kontrolnych krzyżowych
TWK IX w Rzeszowie	50
TWK X w Białymstoku	34
TWK III w Lublinie	27
TWK IV w Zielonej Górze	6
TWK XIII w Kielcach	5
TWK VI w Krakowie	4
TWK II w Bydgoszczy	3
TWK VII w Warszawie	3
TWK I we Wrocławiu	2
TWK V w Łodzi	1
TWK XI w Gdańsku	1
TWK XII w Katowicach	1
TWK VIII w Opolu	0
TWK XIV w Olsztynie	0
TWK XV w Poznaniu	0
TWK XVI w Szczecinie	0
Wszystkie TWK	137

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Biorąc pod uwagę adres podmiotu kontrolowanego najczęściej takich działań przeprowadzono wobec podmiotów z województwa wielkopolskiego, mazowieckiego oraz śląskiego.

Tabela 5 Liczba zakończonych działań kontrolnych krzyżowych według województwa podmiotu kontrolowanego w I półroczu 2022 r.

Województwo podmiotu kontrolowanego	Liczba zakończonych działań kontrolnych krzyżowych
wielkopolskie	43
mazowieckie	27
śląskie	20
dolnośląskie	12
zachodniopomorskie	9
łódzkie	7
pomorskie	6
świętokrzyskie	6
małopolskie	3
opolskie	2
kujawsko-pomorskie	1
warmińsko-mazurskie	1
lubelskie	0
lubuskie	0
podkarpackie	0
podlaskie	0
Wszystkie województwa	137

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Spośród działań krzyżowych największy udział stanowiły działania kontrolne dotyczące ordynacji (93%).

3. Pozostałe działania Departamentu Kontroli.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Departamentu Kontroli zaangażowani byli również w inne działania, między innymi:

- monitorowanie dostępności telefonicznej do świadczeń lekarza POZ – wykonano łącznie 15 970 połączeń telefonicznych poddając weryfikacji 9 027 lokalizacji. W wyniku braku możliwości dodzwonienia się do danego świadczeniodawcy podjęto decyzję o przeprowadzeniu 92 wizytacji miejsc udzielania świadczeń. Działania były prowadzone w skali całego kraju w odniesieniu do wszystkich realizatorów POZ, we

wszystkich zgłoszonych do NFZ lokalizacjach i miały na celu weryfikację faktycznej możliwości uzyskania teleporady przez osobę dzwoniącą. Główny cel powyższych działań nie wiązał się z nakładaniem sankcji, a jedynie sprowadzał się do aktywnego monitorowania możliwości rejestracji do POZ. W uzasadnionych przypadkach prowadzono korespondencję mającą na celu m.in. wyegzekwowanie u świadczeniodawców POZ zwiększenia szeroko pojętej dostępności;

Tabela 6 Raport z weryfikacji dostępności POZ przeprowadzonej w I kwartale 2022 r.

Województwo	Liczba lokalizacji POZ poddanych weryfikacji	Dostępność telefoniczna zapewniona	% dostępności telefonicznej zapewnionej	Ograniczona dostępność telefoniczna	% ograniczenia dostępności telefonicznej	Brak dostępności telefonicznej	% braku dostępności telefonicznej
dolnośląskie	706	689	97,6%	10	1,4%	7	1,0%
kujawsko-pomorskie	424	404	95,3%	14	3,3%	6	1,4%
lubelskie	568	563	99,1%	2	0,4%	3	0,5%
lubuskie	254	251	98,8%	3	1,2%	0	0,0%
łódzkie	654	618	94,5%	27	4,1%	9	1,4%
małopolskie	757	713	94,2%	32	4,2%	12	1,6%
mazowieckie	1129	1078	95,5%	24	2,1%	27	2,4%
opolskie	248	238	96,0%	1	0,4%	9	3,6%
podkarpackie	635	616	97,0%	1	0,2%	18	2,8%
podlaskie	315	311	98,7%	2	0,6%	2	0,6%
pomorskie	468	450	96,2%	12	2,6%	6	1,3%
śląskie	1077	1038	96,4%	27	2,5%	12	1,1%
świętokrzyskie	299	288	96,3%	2	0,7%	9	3,0%
warmińsko-mazurskie	341	320	93,8%	11	3,2%	10	2,9%
wielkopolskie	755	735	97,4%	12	1,6%	8	1,1%
zachodniopomorskie	397	382	96,2%	14	3,5%	1	0,3%
	9027	8694	96,3%	194	2,1%	139	1,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

- kontynuowanie monitorowania aktualizacji i jakości danych, dotyczących dostępności łóżek dla pacjentów chorych na COVID-19 wprowadzonych przez świadczeniodawców do aplikacji, przygotowanej przez Centrum e-Zdrowie, tj. Ewidencja Łóżek Covid (ELC). W przypadku braku aktualizacji pracownicy Departamentu Kontroli kontaktowali się bezpośrednio ze szpitalami zwracając uwagę na konieczność realizacji wyżej opisanego obowiązku sprawozdawczego. Współpracowali też ściśle z wojewódzkimi koordynatorami ratownictwa medycznego. Monitorowanie trwało do 31 marca 2022 r.;

- wizytacje punktów szczepień przeprowadzone na potrzeby Oddziałów Wojewódzkich NFZ, które odpowiedzialne były za zabezpieczenie tych świadczeń – wizytacje zostały przeprowadzone przez TWK XI w Gdańsku (10 punktów), TWK II w Bydgoszczy (5 punktów), TWK IV w Zielonej Górze (3 punkty), TWK XV w Poznaniu (3 punkty), TWK XII w Katowicach (1 punkt) oraz TWK VI w Krakowie (1 punkt);
- prowadzenie na zlecenie Prokuratury oceny realizacji recept zabezpieczonych przez Policję, na potrzeby dokonania przez Prokuraturę prawnokarnej oceny działania osób reprezentujących apteki. W ramach przedmiotowego działania sprawdzono 30 258 recept, z czego 18 214 recept sprawdził TWK w Krakowie, 5 402 recept TWK w Katowicach, 4 308 recept TWK w Szczecinie, 1 260 recept TWK w Poznaniu i 1 074 recept TWK w Kielcach;
- pomoc merytoryczna w analizie dokumentacji medycznej dla Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego w Poznaniu w związku ze złożonym pozwem przeciwko NFZ o zapłatę za nadwykonania. Wsparcie polegało na analizie dokumentacji medycznej 173 pacjentów wentylowanych mechanicznie w warunkach domowych przez TWK w Poznaniu.

II. Kontrole prowadzone na podstawie art. 61a ustawy o świadczeniach.

W sprawozdawanym okresie przeprowadzono 1122 kontrole dotyczące realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, ordynacji, aptek oraz świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

TWK na podstawie ustaleń kontroli sformułowały następujące oceny ogólne kontrolowanych podmiotów:

- ocena pozytywna - 43 kontrole;
- ocena pozytywna z nieprawidłowościami - 104 kontrole;
- ocena negatywna - 973 kontrole.

W przypadku dwóch kontroli umów przeprowadzonych przez TWK I we Wrocławiu oraz TWK IV w Zielonej Górze nie wydano oceny ogólnej - wydano jedynie oceny cząstkowe poszczególnych obszarów. W pierwszym przypadku kontrolowano świadczeniodawcę

realizującego umowę w siedmiu miejscach udzielania świadczeń w zakresie hemodializoterapii i każde z nich zostało ocenione odrębnie, a zatem każde uogólnienie oceny byłoby niemiarodajne. W ramach drugiej kontroli weryfikowano prawidłowość realizacji dwóch odrębnych umów w dwóch różnych zakresach. Ocena negatywna któregokolwiek z obszarów spowodowałaby rozszerzenie tej oceny na całą kontrolowaną działalność, w związku z czym podjęto decyzję o odstąpieniu od wydania oceny ogólnej.

W przypadku kontroli zakończonych wydaniem oceny ogólnej stwierdzono nieprawidłowości w 95,5% podmiotów poddanych kontroli, natomiast pozytywnie oceniono 4,5%.

1. Kontrole realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

W sprawozdawanym okresie przeprowadzono 277 kontroli realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Największa liczba kontroli dotyczyła ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz podstawowej opieki zdrowotnej (po 75 kontroli).

Tabela 7 Liczba przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. kontroli realizacji umów w podziale na rodzaj świadczeń opieki zdrowotnej (zestawienie nie uwzględnia kontroli covidowych).

Rodzaj świadczeń	Liczba kontrolowanych rodzajów świadczeń*	W tym kontrole z art. 61v	Udział w ogólnej liczbie kontroli w %
Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	75	6	27,1%
Podstawowa opieka zdrowotna	75	2	27,1%
Leczenie szpitalne	61	3	22,0%
Leczenie stomatologiczne	30	2	10,8%
Zaopatrzenie w wyroby medyczne	14	0	5,1%
Rehabilitacja lecznicza	6	0	2,2%
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	5	0	1,8%
Ratownictwo medyczne	3	0	1,1%
Kontrola wielorodzajowa (ambulatoryjna opieka specjalistyczna i leczenie szpitalne)	3	0	1,1%
Profilaktyczne programy zdrowotne	2	1	0,7%
Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze	2	0	0,7%
Świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie	1	0	0,4%
Wszystkie rodzaje świadczeń	277	14	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Skutki finansowe przeprowadzonych kontroli świadczeń wyniosły 17 499 456 zł. Najwyższą wartość odnotował:

- TWK II w Bydgoszczy w związku z dwoma kontrolami w rodzaju leczenie szpitalne:
  - kontrola poprawności realizacji i rozliczenia świadczeń z grupy F42 Duże zabiegi jamy brzusznej. Kontrola dotyczyła świadczeń realizowanych w ramach ginekologii oraz chirurgii ogólnej. Podmiot kontrolowany niewłaściwie wyznaczał grupę JGP poprzez wskazywanie objawów chorobowych (np. bóle brzucha) zamiast faktycznych rozpoznań klinicznych (np. torbiel jajnika, zapalenie wyrostka robaczkowego) oraz wskazywanie procedury niewykonanej zamiast tej, która wynikała wprost z opisu zabiegu operacyjnego i była kluczowa w leczeniu pacjenta.

Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 1 590 853,98 zł.

Po przeprowadzonych kontrolach w zakresie realizacji i rozliczania świadczeń w grupie JGP F42 Duże zabiegi jamy brzusznej oraz po przeprowadzonej analizie postanowiono przeprowadzić kontrolę koordynowaną doraźną w tym zakresie. Planowany termin III kw. 2022 r.

- kontrola poprawności realizacji i wykazywania do zapłaty świadczeń z grupy PZF07 Duże zabiegi jamy brzusznej < 18 r.ż. Świadczeniodawca w zdecydowanej większości świadczeń niewłaściwie wyznaczył grupę JGP w oparciu o rozpoznanie "Ostry brzuch" w sytuacji, kiedy postawił rozpoznanie ostre zapalenie wyrostka robaczkowego. Ponadto podmiot jako wykonaną procedurę wskazywał usunięcie zrostów otrzewnowych w sytuacji, kiedy zabieg faktycznie polegał na usunięciu zmienionego zapalnie wyrostka robaczkowego.

Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 1 407 456,45 zł.

- TWK VI w Krakowie - kontrola w rodzaju leczenie szpitalne. Kontrola dotyczyła sprawozdawania świadczeń tzw. cieśni nadgarstka. W przeważającej liczbie przypadków sprawozdane przez Świadczeniodawcę świadczenia o kodzie 5.51.01.0008083 Średnie zabiegi na tkankach miękkich, nie zostały prawidłowo zakwalifikowane, gdyż dokumentacja potwierdziła realizację świadczeń o kodzie 5.51.01.0008043 Średnie

zabiegi na kończynie górnej lub 5.51.01.0008084 Mniejsze zabiegi w obrębie układu mięśniowo-szkieletowego lub tkanek miękkich.

Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 1 392 881,94 zł.

W skali całego kraju stwierdzone w ramach kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- wykazywania do rozliczenia świadczeń niezasadnych, nieprawidłowych lub niezgodnych ze stanem faktycznym;
- nieprawidłowego sprawozdawania udzielonych świadczeń;
- gromadzenia informacji lub prowadzenia dokumentacji medycznej w sposób naruszający przepisy prawa;
- nieprowadzenia listy oczekujących na udzielenie świadczenia lub prowadzenia tej listy w sposób naruszający przepisy prawa;
- nieudzielania świadczeń w czasie lub miejscu ustalonym w umowie;
- udzielania świadczeń w sposób rażąco nieodpowiadający wymogom określonym w obowiązujących przepisach lub umowie;
- niepodania do wiadomości świadczeniobiorców lub podania błędnych informacji dotyczących zasad rejestracji i organizacji udzielania świadczeń, trybu składania skarg i wniosków, praw pacjenta, imion i nazwisk osób kierujących pracą komórki organizacyjnej lub osób udzielających świadczeń, a także godzin i miejsc udzielania świadczeń;
- rozbieżności w danych dotyczących osób realizujących świadczenia pomiędzy raportami statystycznymi przekazywanymi do OW NFZ a dokumentacją medyczną;
- udzielania świadczeń przez osobę nieuprawnioną lub nieposiadającą kwalifikacji i uprawnień do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w określonym zakresie lub określonej dziedzinie medycyny.
- niezasadnych realizacji teleporady lub odmów udzielenia teleporady;

Tabela 8 Dane dotyczące kontroli realizacji umów przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. w podziale na TWK.

Nazwa TWK	Liczba kontroli	Skutki finansowe	Skutki finansowe na kontrolę	Skutki finansowe wartość maksymalna
TWK I we Wrocławiu	17	255 672	15 040	81 321
TWK II w Bydgoszczy	18	5 183 625	287 979	1 590 854
TWK III w Lublinie	8	146 561	18 320	55 672
TWK IV w Zielonej Górze	11	192 409	17 492	32 402
TWK V w Łodzi	14	426 936	30 495	142 778
TWK VI w Krakowie	25	3 621 571	144 863	1 392 882
TWK VII w Warszawie	49	1 831 280	37 373	343 708
TWK VIII w Opolu	4	102 829	25 707	40 862
TWK IX w Rzeszowie	6	165 560	27 593	77 389
TWK X w Białymstoku	29	2 104 670	72 575	797 317
TWK XI w Gdańsku	19	1 236 425	65 075	196 486
TWK XII w Katowicach	38	574 399	15 116	152 226
TWK XIII w Kielcach	11	1 161 697	105 609	796 547
TWK XIV w Olsztynie	20	206 955	10 348	93 835
TWK XV w Poznaniu	6	230 363	38 394	105 474
TWK XVI w Szczecinie	2	58 504	29 252	49 786
Wszystkie TWK	277	17 499 456	63 175	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

2. Kontrole ordynacji produktów refundowanych.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 742 kontrole, z czego 675 dotyczyło ordynacji środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego Neocate LCP, 25 kontroli ordynacji leku o wąskich wskazaniach refundacyjnych zawierających substancję czynną risperidonum, 13 kontroli ordynacji leków zawierających substancje czynne rivaroxabanum oraz dabigatranum etexilatatum i 6 kontroli ordynacji leku Eliquis.

Większość kontroli ordynacji, tj. 505 przypadków (68% ogółu), dotyczyła ordynacji realizowanej w ramach umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. W 237 przypadkach kontrolowano osoby uprawnione, co stanowi 32% wszystkich przeprowadzonych kontroli ordynacji.

Tabela 9 Liczba przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. kontroli ordynacji w podziale na typ podmiotu kontrolowanego.

Typ podmiotu kontrolowanego	Liczba kontroli	Udział w ogólnej liczbie kontroli w %
Świadczeniodawca	505	68%
Osoba uprawniona	237	32%
Wszystkie typy podmiotu kontrolowanego	742	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Skutki finansowe przeprowadzonych kontroli ordynacji wyniosły 6 330 049 zł. Najwyższą wartość odnotował:

- TWK VII w Warszawie - kontrola ordynacji produktów leczniczych: Instanyl oraz PecFent, w postaci aerozolu do nosa, zawierających jako substancję czynną Fentanylum, grupa farmakoterapeutyczna: leki przeciwbólowe, opioidy, kod ATC N02AB03. Zakwestionowano refundację w wysokości 1 227 754,76 zł w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości polegających na ordynacji (2 583 opakowań) produktów leczniczych z ryczałtowym poziomem odpłatności, o którym stanowi art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych, zwanej dalej ustawą o refundacji, w ilości przekraczającej zapotrzebowanie terapeutyczne pacjenta, wyliczone na podstawie dawkowania zamieszczonego w zatwierdzonej Charakterystyce Produktu Leczniczego, co skutkowało kumulacją liczby opakowań.
- TWK XV w Poznaniu – kontrola ordynacji leków zawierających substancję czynną fentanylum pod względem zgodności ze wskazaniami refundacyjnymi oraz zasadności stosowanych dawek. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku zasadności ordynacji leków zawierających fentanyl dla 1 pacjenta z odpłatnością ryczałtową, ze względu na brak udokumentowania wskazań do zastosowania naniesionego poziomu odpłatności oraz wystawienia jednorazowo powyżej 3 recept na leki zaw. fentanyl, czyli środek odurzający grupy I-N.
Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 487 327,99 zł.
- TWK VI w Krakowie – kontrola ordynacji leków zawierających substancje czynne Rivaroxabanum oraz Dabigatranum etexilatum w związku z obowiązkiem przestrzegania wskazań refundacyjnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły

braku udokumentowanych wskazań refundacyjnych pozwalających zastosować odpłatność „ryczałt” lub „30%” dla ordynowanych leków refundowanych.

Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 312 924,27 zł.

- TWK VI w Krakowie – kontrola weryfikacji prawidłowości ordynacji lekarskiej osoby uprawnionej, o której mowa w art. 2 pkt 14 ustawy o refundacji, w obszarze zasadności wyboru refundowanych leków opioidowych oraz przestrzegania zasad wystawiania recept na refundowane leki opioidowe. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:
  - braku wskazań refundacyjnych dla leku Effentora 0,2/0,4 mg, w przypadku 89 na 191 kontrolowanych recept - osoba uprawniona zaprzestała leczenia bólu podstawowego opioidowymi lekami stosowanymi w leczeniu przewlekłego bólu nowotworowego;
  - nadmiernej preskrypcji leku Effentora 0,2/0,4 mg, w przypadku 64 na 191 kontrolowanych recept, przekraczającej ilość niezbędną do kuracji obliczoną na podstawie podanego na receptie dawkowania i częstotliwości ordynacji.

Wartość skutków finansowych tej kontroli wyniosła 303 821,89 zł.

W skali kraju stwierdzone w ramach kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- ordynacji leku lub środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezgodnie ze wskazaniami refundacyjnymi;
- braku udokumentowania zasadności ordynacji leków;
- prowadzenia indywidualnej dokumentacji medycznej pacjentów w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa (m.in. brak wpisu zaleconych leków, dawkowania i ilości opakowań, braku wpisu porady lub wizyty) lub braku dokumentacji medycznej;
- braku informacji o liczbie opakowań i sposobie dawkowania leku na receptie;
- braku prawidłowego opisanie, udokumentowania oraz uzasadnienia przekroczenia zapotrzebowania pacjenta na kontrolowane leki.

Tabela 10 Dane dotyczące kontroli ordynacji przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. w podziale na TWK.

Nazwa TWK	Liczba kontroli	Skutki finansowe	Skutki finansowe na kontrolę	Skutki finansowe wartość maksymalna
TWK I we Wrocławiu	49	683 202	13 943	278 686
TWK II w Bydgoszczy	48	173 804	3 621	83 497
TWK III w Lublinie	49	207 532	4 235	55 441
TWK IV w Zielonej Górze	34	184 159	5 416	49 660
TWK V w Łodzi	50	75 971	1 519	14 307
TWK VI w Krakowie	45	919 368	20 430	312 924
TWK VII w Warszawie	69	1 381 624	20 024	1 227 755
TWK VIII w Opolu	26	179 772	6 914	32 086
TWK IX w Rzeszowie	47	38 352	816	6 319
TWK X w Białymstoku	47	140 727	2 994	25 000
TWK XI w Gdańsku	48	202 331	4 215	37 617
TWK XII w Katowicach	60	685 539	11 426	183 975
TWK XIII w Kielcach	30	153 001	5 100	43 980
TWK XIV w Olsztynie	13	569 690	43 822	169 203
TWK XV w Poznaniu	87	662 091	7 610	487 328
TWK XVI w Szczecinie	40	72 886	1 822	23 631
Wszystkie TWK	742	6 330 049	8 531	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

3. Kontrole realizacji umowy na wydawanie refundowanego leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobu medycznego na receptę w aptekach i punktach aptecznych.

W I półroczu 2022 roku TWK przeprowadziły 103 postępowania kontrolne w zakresie realizacji umowy na wydawanie refundowanego leku, z czego 94 zakończyły się przekazaniem zaleceń pokontrolnych. Z 32 824 skontrolowanych recept błędy stwierdzono w przypadku 9 656 recept, tj. w 29% recept poddanych kontroli. Liczba recept zakwestionowanych skutkujących nienależną refundacją wyniosła natomiast 5 989, co stanowi 18% recept poddanych kontroli.

Skutki finansowe przeprowadzonych kontroli aptek wyniosły 6 536 549 zł, w przeliczeniu na jedną kontrolę – 63 462 zł. Najwyższe skutki finansowe odnotował:

- TWK I we Wrocławiu – kontrola dotycząca ordynacji leków ze składnikiem Argentum, w wyniku której nałożono skutki finansowe w kwocie 3 413 725,56 zł. Nieprawidłowości wykazano dla 242 recept spośród 252 recept poddanych kontroli. Najważniejsze nieprawidłowości skutkujące zwrotem nienależnej refundacji:

- wykonanie leku recepturowego w przypadku 159 recept na lek recepturowy ze składnikiem Argentum Colloidale oraz 69 recept na lek recepturowy ze składnikiem Ascorbylis palmitas niezgodnie z ordynacją - w związku z brakiem odważania wymienionej substancji czynnej została dodana do leku niesprecyzowana, większa niż zaordynowana ilość dodanej substancji czynnej;
  - w przypadku 72 recept stwierdzono brak realizacji recept w zakresie wydania leków pacjentom. Pacjenci nie otrzymywali leków recepturowych realizowanych na podstawie kontrolowanych recept i nie byli nigdy w kontrolowanej aptece;
  - w przypadku 233 recept ustalono, że wycena leków była nieprawidłowa - zawyżono wartości użytych do leków recepturowych surowców farmaceutycznych;
  - realizacji recept niezgodnie z udzielonym zezwoleniem na prowadzenie apteki (wagi apteczne bez ważnych legalizacji) w przypadku 60 recept;
  - braku dowodu zakupu składnika leku recepturowego lub opakowań dla leku recepturowego w przypadku 15 recept.
- TWK XI w Gdańsku – kontrola realizacji recept na leki recepturowe, w wyniku której nałożono skutki finansowe w kwocie 1 430 410,50 zł. Główną przyczyną nałożenia tak wysokich skutków finansowych był brak udokumentowania przez aptekę zakupu surowców farmaceutycznych koniecznych do sporządzenia zrefundowanych 209 leków recepturowych (260 realizacji). Stwierdzono brak pokrycia w fakturach zakupu sprzedaży w ilości 8 032 g dla składnika Ketoprofen 1 g, w ilości 1 281,6 g dla podłoża Pentravan 50 g i w ilości 51 721,4 g dla podłoża Pentravan 100 g. Ponadto stwierdzono bardzo dużą ilość błędów w realizacji recept oraz w przekazywaniu danych o obrocie lekami wynikających z treści recept kontrolowanych leków recepturowych.
  - TWK II w Bydgoszczy - kontrola realizacji umowy na wydawanie refundowanego leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobu medycznego na receptę, w wyniku której nałożono skutki finansowe w kwocie 568 053,18 zł. Wysokie skutki finansowe kontroli wynikały głównie z nieprzedstawienia przez Aptekę 1287 z 1667 wytypowanych do kontroli recept

(77,2 %). Z uwagi na wyniki kontroli, zostało wysłane pismo do WIF z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli w Aptece zgodnie z art. 109 ust. 3 lit. a ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. W przygotowaniu jest pismo do organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa.

W skali kraju stwierdzone w ramach kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- niesprawozdania lub przekazania do OW NFZ w komunikatach elektronicznych danych niezgodnych ze stwierdzonym w aptekach stanem faktycznym dotyczącym zrealizowanych recept;
- wydania większej ilości leku, niż wynika ze sposobu dawkowania lub przy braku podanego sposobu dawkowania;
- braku potwierdzenia uprawnień dodatkowych pacjenta (np. IB, ZK);
- zastosowania przez aptekę innej marży detalicznej niż wynikająca z ustawy o refundacji;
- braku podpisu i pieczętki lub imienia i nazwiska osoby realizującej receptę;
- realizacji recepty przez osobę nieposiadającą kwalifikacji i uprawnień do jej realizacji;
- nieprawidłowego wykonania leku recepturowego;
- wydania leku lub wyrobu medycznego innego niż zaordynowany na recepcie, niespełniającego wymogów zamiennika.

Tabela 11 Dane dotyczące kontroli aptek przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. w podziale na TWK.

Nazwa TWK	Liczba kontroli	Liczba skontrolowanych recept	Liczba błędnych recept wskazanych w WP	Liczba recept zakwestionowanych skutkujących nienależną refundacją	Liczba skontrolowanych recept na jedną kontrolę	% błędnych recept wśród skontrolowanych	% zakwestionowanych recept skutkujących nienależną ref. wśród skontrolowanych	Skutki finansowe	Skutki finansowe na kontrolę	Skutki finansowe wartość maksymalna
TWK I we Wrocławiu	7	1 431	748	691	204	52%	48%	3 487 880	498 269	3 413 726
TWK II w Bydgoszczy	3	9 273	4 094	1 952	3 091	44%	21%	653 521	217 840	568 053
TWK III w Lublinie	4	741	263	98	185	35%	13%	30 822	7 706	22 920
TWK IV w Zielonej Górze	6	1 323	261	111	221	20%	8%	36 236	6 039	24 406
TWK V w Łodzi	3	1 255	326	285	418	26%	23%	197 308	65 769	179 790
TWK VI w Krakowie	10	3 258	682	141	326	21%	4%	60 507	6 051	14 773
TWK VII w Warszawie	31	6 261	1 363	1 018	202	22%	16%	139 942	4 514	24 738
TWK VIII w Opolu	2	804	131	107	402	16%	13%	12 886	6 443	11 958
TWK IX w Rzeszowie	2	439	1	0	220	0%	0%	0	0	0
TWK X w Białymstoku	3	561	194	174	187	35%	31%	22 973	7 658	11 585
TWK XI w Gdańsku	3	583	276	275	194	47%	47%	1 440 372	480 124	1 430 411
TWK XII w Katowicach	10	3 404	470	467	340	14%	14%	150 823	15 082	72 805
TWK XIII w Kielcach	4	882	247	219	221	28%	25%	33 013	8 253	11 580
TWK XIV w Olsztynie	11	530	151	18	48	28%	3%	213 403	19 400	68 911
TWK XV w Poznaniu	2	590	105	89	295	18%	15%	22 925	11 463	19 851
TWK XVI w Szczecinie	2	1 489	344	344	745	23%	23%	33 938	16 969	26 270
Wszystkie TWK	103	32 824	9 656	5 989	319	29%	18%	6 536 549	63 462	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

4. Kontrole dotyczące realizacji i rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W sprawozdawanym okresie przeprowadzono również 53 kontrole dotyczące realizacji i rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Najwięcej kontroli dotyczyło udzielania teleporad lekarskich na rzecz pacjenta z dodatnim wynikiem testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2 (26 kontroli) oraz hospitalizacji pacjentów związanych z leczeniem COVID-19 (25 kontroli).

TWK na podstawie ustaleń kontroli sformułowały następujące oceny ogólne kontrolowanych podmiotów:

- ocena pozytywna - 10 kontroli;
- ocena pozytywna z nieprawidłowościami - 10 kontroli;
- ocena negatywna - 33 kontrole.

W przypadku kontroli zakończonych wydaniem oceny ogólnej stwierdzono nieprawidłowości w 81,1% podmiotów poddanych kontroli, natomiast pozytywnie oceniono 18,9%.

W I półroczu 2022 roku zakończono wydaniem decyzji administracyjnej 5 postępowań administracyjnych po uprzednim przeprowadzeniu postępowań kontrolnych. Dotyczy to kontroli przeprowadzonych przez TWK w Katowicach (2 kontrole), Bydgoszczy, Zielonej Górze i Gdańsku.

Tabela 12 Dane dotyczące innych kontroli przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. w podziale na TWK.

Nazwa TWK	Liczba kontroli	Ocena pozytywna kontroli	Ocena pozytywna z nieprawidłowościami kontroli	Ocena negatywna kontroli	Liczba postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji	Liczba postępowań administracyjnych w toku	Brak podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego	
							Ocena pozytywna z kontroli	Małe skutki finansowe
TWK I we Wrocławiu	3	1	0	2	0	1	1	0
TWK II w Bydgoszczy	2	0	1	1	1	0	0	1
TWK III w Lublinie	4	2	0	2	0	2	2	0
TWK IV w Zielonej Górze	2	0	1	1	1	0	0	1
TWK V w Łodzi	4	2	0	2	0	2	2	0
TWK VI w Krakowie	4	0	2	2	0	3	0	1
TWK VII w Warszawie	4	1	1	2	0	1	1	1
TWK VIII w Opolu	2	0	1	1	0	1	0	1
TWK IX w Rzeszowie	4	0	1	3	0	3	1	0
TWK X w Białymstoku	4	1	0	3	0	3	1	0
TWK XI w Gdańsku	4	2	0	2	1	0	0	0
TWK XII w Katowicach	4	0	0	4	2	0	0	0
TWK XIII w Kielcach	3	0	1	2	0	3	0	0
TWK XIV w Olsztynie	2	0	1	1	0	1	0	0
TWK XV w Poznaniu	4	0	1	3	0	4	0	0
TWK XVI w Szczecinie	3	1	0	2	0	1	1	1
Wszystkie TWK	53	10	10	33	5	25	9	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

III. Czynności sprawdzające z art. 61w.

Czynności sprawdzające realizowane są na podstawie art. 61w ustawy o świadczeniach.

W I półroczu 2022 roku TWK przeprowadziły łącznie 854 czynności sprawdzających dotyczących świadczeń, ordynacji, aptek oraz czynności w ramach świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W przypadku 426 czynności zastosowano sankcje finansowe, natomiast w wyniku 97 postępowań skierowano wnioski o przeprowadzenie kontroli doraźnej.

Tabela 13 Liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych w I półroczu 2022 r. w podziale na TWK.

Nazwa TWK	Liczba czynności	Liczba czynności dot. świadczeń	Liczba czynności dot. ordynacji	Liczba czynności dot. aptek	Liczba czynności dot. Covid	Liczba czynności zakończonych wnioskiem o kontrolę doraźną	Liczba czynności zakończonych skutkami finansowymi
TWK I we Wrocławiu	114	2	96	16	0	5	17
TWK II w Bydgoszczy	62	7	41	14	0	0	58
TWK III w Lublinie	22	10	4	8	0	0	11
TWK IV w Zielonej Górze	10	10	0	0	0	0	9
TWK V w Łodzi	133	10	93	30	0	88	38
TWK VI w Krakowie	24	6	17	0	1	0	8
TWK VII w Warszawie	57	13	16	28	0	0	54
TWK VIII w Opolu	23	3	5	15	0	0	17
TWK IX w Rzeszowie	20	11	5	4	0	0	13
TWK X w Białymstoku	46	16	28	2	0	2	27
TWK XI w Gdańsku	78	63	8	7	0	0	44
TWK XII w Katowicach	73	21	4	48	0	2	64
TWK XIII w Kielcach	57	2	28	27	0	0	27
TWK XIV w Olsztynie	2	2	0	0	0	0	2
TWK XV w Poznaniu	77	9	61	7	0	0	22
TWK XVI w Szczecinie	56	0	41	15	0	0	15
Wszystkie TWK	854	185	447	221	1	97	426

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Skutki finansowe zostały naliczone w wysokości 2 440 134 zł, w tym wartość nienależnie przekazanych środków 770 016 zł oraz wartość nałożonych kar 1 670 118 zł. W przeliczeniu na jedną czynność sprawdzającą skutki finansowe wyniosły – 2 857 zł. Najwyższe skutki finansowe wykazał TWK II w Bydgoszczy w wysokości 215 686,01 zł, co stanowi 31% łącznych sankcji nałożonych przez ten TWK. Czynności sprawdzające zostały przeprowadzone w związku z przekazaną przez Wydział Gospodarki Lekami Kujawsko-Pomorskiego OW NFZ informacją o podejrzeniu niewłaściwej realizacji recept na lek Omnitrope roztwór do wstrzykiwań 5 mg/1,5ml. Stwierdzono, że dokumentacja medyczna nie zawiera żadnych

informacji świadczącej o niedoborze hormonu wzrostu u pacjenta. Ponadto nie stwierdzono wpisów i wyników badań odnoszących się do monitorowania poziomu hormonu wzrostu, niezbędnych w terapii prowadzonej z użyciem Omnitrope. Jedynie na ostatniej wizycie odnotowano zlecenie oznaczenia hormonu wzrostu. Miało to miejsce blisko 4 lata od dnia wystawienia pierwszej recepty. Dokumentacja nie zawiera wyniku tego badania. Mając na uwadze powyższe ustalono, że ordynacja leku Omnitrope roztwór do wstrzykiwań 3,3 mg/ml była niezasadna.

Wysokie skutki finansowe zostały nałożone również przez TWK XV w Poznaniu w przypadku dwóch czynności sprawdzających dotyczących realizacji umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych. Dotyczyły one:

- weryfikacji zasadności, rzetelności i celowości sprawozdania świadczeń grupą JGP D18 - Zapalenie płuc nietypowe, wirusowe (5.51.01.0004018) z wykazaniem do rozliczenia rozpoznaniem zasadniczym wg ICD-10: J15.8 Zapalenie płuc wywołane innymi bakteriami albo J12.8 Zapalenie płuc wywołane innym wirusem. W wyniku przeprowadzonych czynności zostały nałożone sankcje finansowe w wysokości 116 469,83 zł. Stwierdzono błędne i niezasadne sprawozdanie 89% świadczeń w wyniku:
  - nieprawidłowego stawiania rozpoznań ICD-10 i nieprawidłowego kwalifikowania wykonanej procedury medycznej ICD-9, a przez to sprawozdawanie droższej grupy JGP,
  - udzielania świadczeń z naruszeniem przepisów art. 58 ustawy świadczeniach (niezasadne hospitalizacje, podczas gdy cel leczniczy można było osiągnąć w trybie ambulatoryjnym).
- prawidłowości realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej w szpitalnym oddziale ratunkowym. W wyniku przeprowadzonych czynności zostały nałożone sankcje finansowe w wysokości 110 145,67 zł i stwierdzone m.in. nieprawidłowości:
  - sprawozdawanie niewykonanych procedur z V i VI kategorii, procedury faktycznie zrealizowane kierowały do niższych kategorii stanu zdrowia pacjenta w SOR,

- sprawozdawanie produktów pomimo niespełniania warunków ich realizacji i sprawozdawania,
- sprawozdawanie pobytów pacjenta w SOR, które m.in. nie znajdowały potwierdzenia w księdze głównej,
- sumowanie świadczeń z tytułu jednego pobytu pacjenta w SOR, z których każde odpowiadało hospitalizacji w SOR.

Błędnie sprawozdane świadczenia miały wpływ na wyższą kalkulację kwoty ryczałtu dla SOR na kolejne okresy rozliczeniowe.

Tabela 14 Skutki finansowe czynności sprawdzających przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.

Nazwa TWK	Czynności dot. świadczeń		Czynności dot. ordynacji	Czynności dot. aptek		Razem skutki finansowe	Liczba czynności sprawdzających	Skutki finansowe na jedną czynność	Skutki finansowe wartość maksymalna
	Wartość nienależnie przekazanych środków	Wartość nałożonych kar	Wartość nałożonych kar	Wartość nienależnie przekazanych środków	Wartość nałożonych kar				
TWK I we Wrocławiu	80 360	4 757	0	11 456	7 943	104 516	114	917	54 095
TWK II w Bydgoszczy	15 836	16 446	630 962	16 860	8 229	688 333	62	11 102	215 686
TWK III w Lublinie	2 701	1 027	0	3 960	478	8 166	22	371	2 478
TWK IV w Zielonej Górze	25 184	76 846	0	0	0	102 030	10	10 203	25 828
TWK V w Łodzi	0	8 773	23 933	30 385	20 281	83 372	133	627	16 452
TWK VI w Krakowie	4 003	5 362	13 246	0	0	22 611	24	942	6 314
TWK VII w Warszawie	306 399	58 486	5 153	13 270	10 414	393 722	57	6 907	91 619
TWK VIII w Opolu	0	1 717	0	18 821	11 803	32 341	23	1 406	5 881
TWK IX w Rzeszowie	0	87 088	5 300	0	11 650	104 038	20	5 202	40 335
TWK X w Białymstoku	606	5 906	64 020	744	639	71 915	46	1 563	5 598
TWK XI w Gdańsku	51 175	83 702	161	31 473	1 132	167 643	78	2 149	18 528
TWK XII w Katowicach	15 110	53 325	36 895	62 218	26 260	193 808	73	2 655	33 125
TWK XIII w Kielcach	258	2 564	439	10 598	12 094	25 953	57	455	3 525
TWK XIV w Olsztynie	0	16 187	0	0	0	16 187	2	8 094	9 189
TWK XV w Poznaniu	30 704	330 872	3 159	17 649	14 878	397 262	77	5 159	116 470
TWK XVI w Szczecinie	0	0	0	20 246	7 991	28 237	56	504	6 353
Wszystkie TWK	532 336	753 058	783 268	237 680	133 792	2 440 134	854	2 857	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

IV. Procesy odwoławcze.

Istotnym zadaniem realizowanym przez Departament Kontroli jest rozpatrywanie środków odwoławczych kierowanych przez podmioty, wobec których były prowadzone postępowania kontrolne lub czynności sprawdzające.

Podmiotowi kontrolowanemu przysługują środki odwoławcze w postaci:

- sprzeciwu wobec podjęcia i wykonywania przez Prezesa Funduszu czynności kontrolnych – w przypadku przekroczenia maksymalnego czasu trwania kontroli podmiotu w roku kalendarzowym, równoczesnego prowadzenia więcej niż jednej kontroli wobec podmiotu kontrolowanego lub gdy kontrola dotyczy zakresu przedmiotowego objętego uprzednio zakończoną kontrolą;
- zażalenia na rozpatrzenie sprzeciwu – w przypadku wydania postanowienia o kontynuowaniu czynności kontrolnych;
- zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego;
- zażalenia na czynności Prezesa Funduszu – w przypadku gdy podmiot kontrolowany zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej,
- skargi do sądu administracyjnego – w przypadku określenia sankcji finansowych w drodze decyzji administracyjnej.

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego oraz zażalenia na czynności Prezesa Funduszu są kierowane zarówno wobec ustaleń stanu faktycznego, stwierdzanych nieprawidłowości, ocen sformułowanych w związku z powyższymi ustaleniami, a także wobec skutków finansowych kontroli w postaci sankcji.

W I półroczu 2022 roku kontrolowane podmioty złożyły 179 zastrzeżeń do ocen i wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, co stanowi 15% liczby przekazanych wystąpień pokontrolnych. Spośród rozpatrzonych zastrzeżeń 2 zostały uznane za zasadne – jedno w całości a drugie w części.

Ponadto w okresie sprawozdawczym wpłynęło 20 zażaleń, złożonych na podstawie art. 160 ustawy o świadczeniach, na czynności Prezesa NFZ dotyczących czynności sprawdzających i 7 zażaleń dotyczących czynności Prezesa Funduszu w postaci rozstrzygnięcia na okoliczność

złożonych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. W 2 przypadkach zażalenia zostały uznane w całości.

W sprawozdawanym okresie wpłynęły 3 sprzeciwy, w wyniku rozpatrzenia których wydano decyzję o kontynuowaniu czynności kontrolnych. Jeden z kontrolowanych podmiotów skorzystał ze środka odwoławczego w postaci zażalenia na rozpatrzenie sprzeciwu, który nie został uznany.

Tabela 15 Liczba środków odwoławczych wniesionych przez podmioty kontrolowane. Zestawienie dotyczy wszystkich działań kontrolnych przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.

Nazwa TWK	Liczba sprzeciwów	Liczba uznanych sprzeciwów	Liczba zażaleń na rozpatrzenie sprzeciwów	Liczba uznanych zażaleń na rozpatrzenie sprzeciwów	Liczba zastrzeżeń	Liczba uznanych zastrzeżeń*	Liczba zastrzeżeń /liczba kontroli	Liczba zażaleń na czynności Prezesa - kontrole	Liczba uznanych zażaleń na czynności Prezesa - kontrole*	Liczba zażaleń na czynności Prezesa - czynności sprawdzające	Liczba uznanych zażaleń na czynności Prezesa - czynności sprawdzające*	Liczba zażaleń na czynności Prezesa/liczba działań kontrolnych**
TWK I we Wrocławiu	0	0	0	0	16	0	21%	0	0	0	0	0%
TWK II w Bydgoszczy	1	0	1	0	12	0	17%	2	0	4	0	7%
TWK III w Lublinie	0	0	0	0	4	0	6%	0	0	0	0	0%
TWK IV w Zielonej Górze	1	0	0	0	7	0	13%	0	0	3	0	13%
TWK V w Łodzi	0	0	0	0	8	0	11%	0	0	1	1	1%
TWK VI w Krakowie	0	0	0	0	21	0	25%	4	0	0	0	8%
TWK VII w Warszawie	0	0	0	0	31	0	20%	0	0	1	0	1%
TWK VIII w Opolu	0	0	0	0	4	0	12%	0	0	0	0	0%
TWK IX w Rzeszowie	0	0	0	0	5	0	8%	0	0	2	0	7%
TWK X w Białymstoku	1	0	0	0	7	0	8%	0	0	1	0	1%
TWK XI w Gdańsku	0	0	0	0	15	1	20%	1	0	5	1	6%
TWK XII w Katowicach	0	0	0	0	18	0	16%	0	0	1	0	1%
TWK XIII w Kielcach	0	0	0	0	10	0	21%	0	0	0	0	0%
TWK XIV w Olsztynie	0	0	0	0	5	0	11%	0	0	0	0	0%
TWK XV w Poznaniu	0	0	0	0	12	0	12%	0	0	2	0	2%
TWK XVI w Szczecinie	0	0	0	0	4	1	9%	0	0	0	0	0%
Wszystkie TWK	3	0	1	0	179	2	15%	7	0	20	2	2%

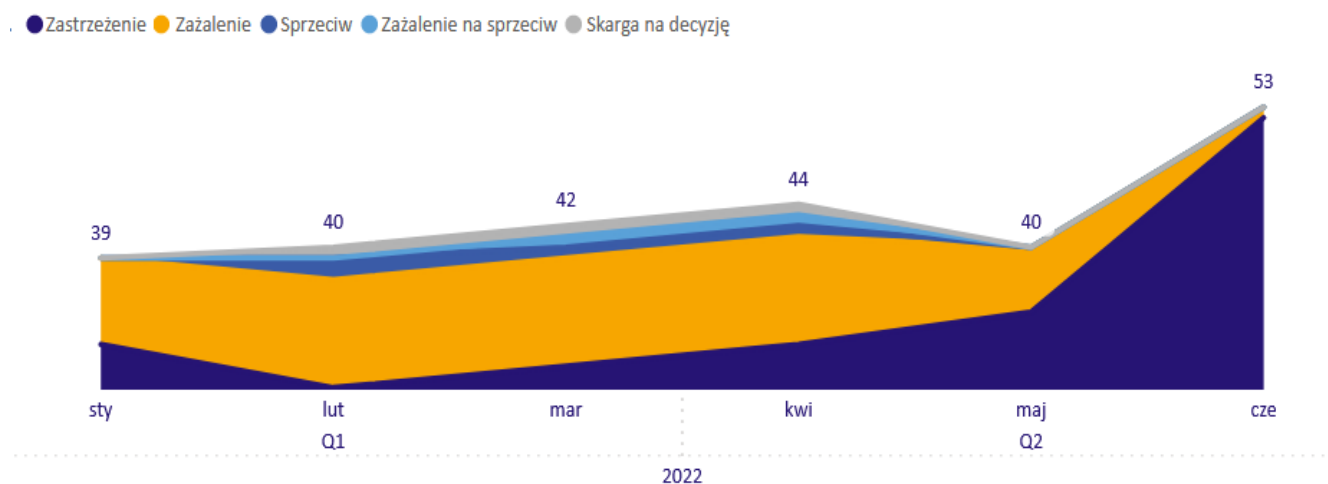
* Stan na koniec czerwca 2022 r., część postępowań jest w procesie odwoławczym, liczba uznanych zastrzeżeń/zażaleń może ulec zmianie.

** Wzięto pod uwagę przeprowadzone czynności sprawdzające i kontrole świadczeniodawców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

Obserwowanym trendem dotyczącym środków odwoławczych jest ich zwiększająca się ilość wpływająca do Departamentu Kontroli. W styczniu 2022 roku środków takich wpłynęło 39, podczas gdy w czerwcu odnotowano ich ilość na poziomie 53. Dotyczy to przede wszystkim zastrzeżeń do wystąpień pokontrolnych.

Rysunek 1. Liczba środków odwoławczych według miesiąca wpływu środka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z TWK.

V. Kształtowanie korpusu kontrolerskiego.

1. Wprowadzenie.

I półrocze 2022 r. zamyka istotny okres w działalności Departamentu Kontroli związany z wpływem ustawowego trzyletniego okresu przejściowego⁶ na ukształtowanie i organizację korpusu kontrolerskiego w NFZ. Wprowadzona z dniem 1 czerwca 2019 r.⁷ nowa konstrukcja pionu kontroli NFZ przeniosła podległość służbową pracowników kontroli oddziałów wojewódzkich Funduszu do struktur Departamentu Kontroli w centrali Funduszu.

Utworzenie korpusu kontrolerskiego i skupienie uprawnień kontrolnych na poziomie Prezesa NFZ pozwoliło na wzmocnienie roli kontroli w działalności Funduszu oraz stworzyło warunki do kształtowania jednolitości działań kontrolnych publicznego płatnika świadczeń w systemie

⁶ Wprowadzonego art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019 r., poz. 399) zmienionego przez art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2021 r. (Dz.U. 2021 r., poz. 1292) zmieniającej ww. ustawę z dniem 30 maja 2021 r.

⁷ Ustawą z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019 r., poz. 399).

ochrony zdrowia. Do najistotniejszych skutków pionizacji struktury organizacyjnej kontroli NFZ należy zaliczyć:

- możliwość zintegrowanego zarządzania rozproszonym zespołem;
- jednolity sposób realizacji zadań;
- możliwość wykorzystywania potencjału merytorycznego z poszczególnych TWK;
- brak „rejonizacji” kontroli:
  - możliwość realizacji kontroli przez określony TWK w innym województwie,
  - możliwość kształtowania mieszanych zespołów kontrolnych,
  - prowadzenie e-kontroli (czynności kontrolne wyłącznie w siedzibie NFZ).

Zgodnie z założeniami ustawy o świadczeniach Prezes NFZ został zobowiązany do określenia sposobu przygotowania i przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko kontrolera NFZ. W celu realizacji przedmiotowej dyspozycji Departament Kontroli we współpracy z Biurem Prawnym Funduszu opracował szczegółowe unormowania, które w sposób kompleksowy uregulowały kwestie związane m.in. z określeniem sposobu składania zgłoszeń przez kandydatów ubiegających się o przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko kontrolera, sposób powołania oraz zadania komisji egzaminacyjnej oraz sposób przeprowadzania i zasady oceny wyników egzaminu. Głównym celem podejmowanych działań było optymalne wypracowanie zasad i sposobu przygotowania i przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko kontrolera, którego złożenie z wynikiem pozytywnym jest jednym z warunków powołania do korpusu kontrolerskiego. Ogół tych działań wpisuje się w poprawę sprawności działań kontrolerskich oraz koncentrację potencjału służb kontrolnych NFZ, zgodnie z przyjętą „Strategią Narodowego Funduszu Zdrowia na lata 2019 - 2023”.

Epidemia COVID-19 spowodowała, że pierwszy egzamin kwalifikacyjny odbył się dopiero w IV kwartale 2020 roku. Do końca pierwszego półrocza 2022 r. przeprowadzono jego 7 edycji, w których uczestniczyło łącznie 265 kandydatów, a pozytywny wynik uzyskało 119 osób (45%).

2. Informacje o egzaminach przeprowadzonych w I półroczu 2022 r.

W I półroczu 2022 r. przeprowadzono 2 sesje egzaminacyjne. Odsetek kandydatów, którzy uzyskali wynik pozytywny z egzaminów przeprowadzonych w I i II kwartale 2022 r., wyniósł odpowiednio 42% i 37 % z liczby osób, które przystąpiły do egzaminu w tych terminach.

Według stanu na dzień 30.06.2022 r. łączna liczba pracowników zatrudnionych w Terenowych Wydziałach Kontroli wynosiła 467 osób, z czego 345 osób to pracownicy realizujący kontrole/czynności sprawdzające. Spośród 345 pracowników TWK 97 stanowiło powołanych kontrolerów (28%), zaś 248 to osoby realizujące czynności kontrolne zgodnie z art. 61e ust. 2 ustawy o świadczeniach (72%). Powyższe dane pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że w okresie przejściowym osiągnięty został najistotniejszy cel, jakim było ukształtowanie korpusu kontrolerskiego zarówno na poziomie każdego TWK jak i w ujęciu całego Departamentu Kontroli, co stwarza gwarancję zachowania ciągłości w realizacji zadań kontroli NFZ.

Wydział Wymiany Informacji i Cyfryzacji Kontroli

Sporządzili: Monika Szczygielska i Marcin Grabowski

Sprawdził: Tomasz Kmiotek

Zaakceptował:

Dyrektor
Departamentu Kontroli
Narodowego Funduszu Zdrowia
Ewelina Matoga
/dokument zaakceptowany elektronicznie/
02.09.2022 r.